

Rapport

Den statliga sektorn 2021

EKONOMISTYRNINGSVERKET

Publikationen kan laddas ner
från ESV:s webbplats esv.se.

Datum: 2022-06-15

Dnr: 2022-00850

ESV-nr: 2022:38

Copyright: ESV

Rapportansvarig: Heidi Söderström Laag

Förord

Ekonomistyrningsverket (ESV) överlämnar årligen underlag till årsredovisning för staten till regeringen. Den konsoliderade redovisningen i årsredovisningen omfattar myndigheterna, inklusive affärsverken, under riksdagen och regeringen. Dessutom ingår resultatandelar samt andelsvärden från hel- och delägda statliga bolag samt Riksbankens grundfond som en tillgång hos staten.

Den statliga sektorn är dock i realiteten större eftersom Riksbanken och AP-fonderna faller utanför avgränsningen för statens konsoliderade balans- och resultaträkningar i årsredovisningen för staten. Därför gör ESV årligen denna sammanställning för att ge en samlad och översiktlig bild över samtliga verksamheter som staten har ett väsentligt inflytande över.

Enligt 22 § förordningen (2011:231) om underlag för årsredovisning för staten lämnar ESV denna sammanställning i anslutning till att myndigheten lämnar underlagen till regeringen.

Heidi Söderström Laag och Joulia Cerón har tagit fram denna rapport.

Stockholm
2022-06-15

Clas Olsson

Generaldirektör

Heidi Söderström Laag

Utredare

Innehåll

1 Sammanställning av verksamheter som staten har ett väsentligt inflytande över.....	5
1.1 Den statliga sektorns förmögenhet	6
1.1.1 Elimineringar	8
1.2 Premiepensionssystemet.....	10
1.3 AP-fonderna och premiepensionssystemet	11
1.4 Statliga bolag, banker och finansinstitut	12
1.5 Riksbanken.....	14
1.6 Den statliga sektorn 1992–2021	14

1 Sammanställning av verksamheter som staten har ett väsentligt inflytande över

Den här rapporten ger en samlad och översiktlig bild över samtliga verksamheter som staten har ett väsentligt inflytande över. Utöver myndigheterna under riksdagen och regeringen omfattar rapportens sammanställning:

- Bolag (inklusive banker och finansinstitut)
- AP-fonderna
- Riksbanken
- Allmänna arvsfonden.

För bolag, banker och finansinstitut definieras väsentligt inflytande som att staten har en ägarandel på minst 20 procent i de aktuella organisationerna, vilket är i överensstämmelse med definitionen av intresseföretag i årsredovisningslagen (1995:1554). Därmed ingår inte stiftelser, på grund av att de är självägande.

Allmänna arvsfonden redovisas här med hänsyn till det väsentliga inflytande staten har i verksamheten utan att ha någon ekonomisk ägarandel.

Nationalräkenskaperna redovisar premiepensionssystemet i hushållssektorn i enlighet med principer fastställda av Europeiska unionen. Redovisningen av den statliga sektorns samlade tillgångar, skulder och kapital (se tabell 1) inkluderar således inte premiepensionssystemet utan endast den statliga sektorn. Premiepensionssystemets samlade tillgångar, skulder och kapital redovisas i stället i särskild ordning i tabell 3.

Sammanställningen i rapporten bygger på organisationernas officiella årsredovisningar och ger en uppfattning om den totala statliga bokförda förmögenheten.

1.1 Den statliga sektorns förmögenhet

Den statliga sektorns samlade tillgångar, skulder och kapital framgår av tabell 1. För de tillgångar och skulder som bara indirekt ägs av staten har statens andel räknats med hänsyn till ägarandelen, förutsatt att ägarandelen uppgår till minst 20 procent. De bolag där statens ägarandel understiger 20 procent ingår som värdepappersinnehav bland myndigheternas redovisade tillgångar.

Det har inte varit möjligt att göra någon fullständig eliminering av mellanhavanden såsom fordringar och skulder samt intäkter och kostnader. Det beror på att det till stor del saknas sådant underlag och att de olika organisationernas redovisningsprinciper skiljer sig åt. Dessutom verkar organisationerna under olika regelverk. De elimineringar som ESV ändå har gjort för att undvika dubbelräkning framgår av tabell 2.

Efter ålderspensionsreformen under 1990-talet finansierar AP-fonderna enbart inkomstrelaterad ålderspension inom pensionssystemets så kallade fördelningsdel¹. Aktivitets- och sjukersättning (tidigare förtidspension) och efterlevandepension finansieras från statens budget. Tidigare finansierade AP-fonderna delar av dessa förmåner. För att delvis motverka den ökade belastningen på statens budget som reformen innebar överfördes totalt 245 miljarder kronor från AP-fonderna till statens budget successivt under ett antal år, i enlighet med riksdagens beslut. År 2004–2021 har inga medel överförts utifrån detta beslut. Inkomstpensionssystemet, som inkluderar AP-fonderna, uppvisade ett överskott på 395 miljarder kronor för 2021, enligt Pensionsmyndighetens resultatredovisning för inkomstpensionssystemet. Det kan jämföras med ett överskott på 48 miljarder kronor 2020. Tillsammans med ett ingående balanserat resultat på 806 miljarder kronor uppgår inkomstpensionssystemets utgående överskott till 1 201 miljarder kronor.

I tabell 1 sammanfattas den statliga sektorns samlade tillgångar, skulder och eget kapital för de senaste fem åren.

¹ För närmare beskrivning av ålderspensionssystemet hänvisas till Skr. 2021/22:101, *Arsredovisning för staten 2021*, Finansdepartementet, 2022, avsnitt 2.6.31 Ålderspensionssystemet vid sidan av statens budget, s. 176.

**Tabell 1 Den statliga sektorns samlade tillgångar, skulder och kapital
(miljarder kronor)**

	2017	2018	2019	2020	2021
Myndigheter					
Summa tillgångar	1 925	1 984	1 944	2 058	2 225
Summa skulder	2 039	2 002	1 869	2 085	2 108
Nettoförmögenhet/Eget kapital	-114	-18	75	-27	117
Summa skulder och kapital	1 925	1 984	1 944	2 058	2 225
Statliga bolag, banker och finansinstitut					
Summa tillgångar	1 633	1 789	1 867	2 003	2 430
Summa skulder	1 302	1 437	1 495	1 581	1 875
Nettoförmögenhet/Eget kapital	331	352	372	422	555
Summa skulder och kapital	1 633	1 789	1 867	2 003	2 430
Riksbanken					
Summa tillgångar	870	935	900	1 294	1 564
Summa skulder	753	806	735	1 147	1 409
Nettoförmögenhet/Eget kapital	116	128	165	147	155
Summa skulder och kapital	870	935	900	1 294	1 564
AP-fonderna					
Summa tillgångar	1 447	1 410	1 618	1 717	2 051
Summa skulder	34	26	21	19	45
Nettoförmögenhet/Eget kapital	1 413	1 384	1 597	1 698	2 006
Summa skulder och kapital	1 447	1 410	1 618	1 717	2 051
Allmänna arvsfonden					
Summa tillgångar	9	9	11	12	13
Summa skulder	9	9	11	12	13
Nettoförmögenhet/Eget kapital	-	-	-	-	-
Summa skulder och kapital	9	9	11	12	13
Elimineringar av inomstatliga mellanhavanden					
Summa tillgångar	-1 096	-1 134	-1 055	-1 065	-1 216
Summa skulder	-765	-782	-682	-642	-659
Nettoförmögenhet/Eget kapital	-331	-352	-373	-423	-557
Summa skulder och kapital	-1 096	-1 134	-1 055	-1 065	-1 216
Den statliga sektorn totalt					
Summa tillgångar	4 788	4 993	5 285	6 019	7 068
Summa skulder	3 372	3 498	3 449	4 202	4 792
Nettoförmögenhet/Eget kapital	1 415	1 494	1 836	1 817	2 276
Summa skulder och kapital	4 788	4 993	5 285	6 019	7 068

För 2021 var den statliga sektorns nettoförmögenhet 2 276 miljarder kronor efter elimineringar av inomstatliga mellanhavanden. Det är en ökning med 459 miljarder kronor jämfört med 2020.

De statliga myndigheternas nettoförmögenhet förbättrades med 144 miljarder kronor, från -27 miljarder kronor vid utgången av 2020 till 117 miljarder kronor vid utgången av 2021. Nettoförmögenheten har därmed övergått från att vara negativ till att vara positiv. Ökningen förklaras främst av årets överskott i resultaträkningen om 90 miljarder kronor. Överskottet blev 189 miljarder kronor högre än föregående års underskott om -99 miljarder kronor. Förändringen förklaras främst av ökade skatteintäkter samt ett starkt resultat från andelar i hel- och delägda företag.

Vidare påverkades nettoförmögenheten av förändringar av vissa poster som redovisas direkt mot eget kapital hos hel- och delägda företag med 54 miljarder kronor. Dessutom påverkas nettoförmögenheten av andra transaktioner som förändrar tillgångars eller skulders värde utan att de redovisas över resultaträkningen.

AP-fondernas egna kapital ökade med 308 miljarder kronor under 2021 till följd av den positiva utvecklingen av samtliga tillgångar. De statliga bolagens egna kapital ökade med 133 miljarder kronor.

Riksbankens eget kapital ökade med 8 miljarder kronor under 2021, vilket huvudsakligen beror på att den svenska kronan försvagades under året. Balansomslutningen ökade med 270 miljarder kronor, främst till följd av att Riksbanken köpte värdepapper i svenska kronor.

1.1.1 Elimineringar

Vilka myndigheter som ingår i redovisningen över den statliga sektorns samlade tillgångar, skulder och kapital framgår av bilaga 7 Statliga myndigheter till skrivelsen Årsredovisning för staten. Statens innehav av aktier i de statliga bolagen redovisas främst av Kammarkollegiet som andelar i hel- och delägda företag under not 26 till balansräkningen². Här redovisas även affärsverkens innehav av aktier i koncern- och intresseföretag, liksom Riksbankens grundfond. För att undvika dubbel redovisning har ESV eliminerat dessa innehav mot summan av den statliga sektorns tillgångar och nettoförmögenhet (se tabell 2).

Delar av det egna kapitalet i Svenska Spel och den föreslagna utdelningen från Systembolaget ingår redan som tillgångar i myndigheternas konsoliderade

² Skr. 2021/22:101, Årsredovisning för staten 2021, Finansdepartementet, 2022, Not 26 Andelar i hel- och delägda företag, s. 271.

redovisning, framför allt som upplupna skatteintäkter. Tillgångarna har därför eliminerats mot nettoförmögenheten.

Statens andelar i SAS hybridobligationer har eliminerats mot nettoförmögenheten. Andelarna redovisas som finansiella anläggningstillgångar i myndigheternas konsoliderade redovisning och elimineras för att undvika dubbel redovisning.

AP-fondernas och Riksbankens innehav av statspapper (statsobligationer) har eliminerats för att undvika dubbelredovisning. Innehavet av statspapper har eliminerats med marknadsvärdet mot summan av tillgångarna och skulderna.

Riksbankens valutalån hos Riksgäldskontoret har eliminerats för att lånet inte ska redovisas dubbelt. ESV har eliminerat lånet med av Riksbanken bokfört belopp mot summan av tillgångarna och skulderna.

Vattenfall redovisar sin andel i Kärnavfallsfonden som en tillgång, vilket i sammanställningen har eliminerats mot summan av tillgångarna och skulderna.

Riksgäldskontorets kortfristiga placeringar i riksbankscertifikat uppgick till noll kronor 2021. Tidigare år har dessa placeringar eliminerats mot summan av tillgångarna och skulderna.

SBAB:s innehav av statsskuldförbindelser har eliminerats mot summan av tillgångar och skulder.

Tabell 2 Eliminering avseende myndigheternas aktieinnehav (andelar i dotter- och intresseföretag) och Riksbankens valutalån m.m. (miljoner kronor)

	2017	2018	2019	2020	2021
Kammarkollegiet	325 111	346 310	368 199	415 464	549 549
Riksbankens grundfond	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000
<i>Affärsverk</i>					
Luffartsverket	90	130	152	357	379
Svenska kraftnät	296	279	289	342	300
<i>Bolag</i>					
Svenska spel	4 691	4 478	2 690	3 220	2 457
Systembolaget föreslagen utdelning	282	180	240	471	376
SAS, statens andelar i hybridobligationer	-	-	-	2 500	2 500
Övriga myndigheter	17	-	-	-	-
Elimineras mot Nettoförmögenheten	331 470	352 377	372 570	423 354	556 561
Andelar i kärnavfallsfonden	38 591	42 038	45 691	48 270	52 772
AP-fondernas obligationer	42 730	37 753	38 637	35 170	34 851
SBAB:s statsskuldsförbindelser	21 122	21 946	14 627	10 248	21 905
Riksgäldens riksbankscertifikat	70 000	33 000	14 952	-	-
Riksbankens statsobligationer	353 874	392 063	375 534	374 208	422 368
Riksbankens valutalån	237 905	254 802	192 934	173 791	126 651
Elimineras mot Skulder	764 222	781 602	682 375	641 687	658 547
Summa	1 095 692	1 133 979	1 054 945	1 065 041	1 215 108

1.2 Premiepensionssystemet

Premiepensionssystemets tillgångar ökade med 494 miljarder kronor jämfört med 2020 och uppgick till 2 206 miljarder kronor vid utgången av 2021.

Pensionsmyndigheten ansvarar för både premiepensionssystemet och uppgifter rörande bland annat inkomstgrundad pension och anslagsfinansierade pensionsförmåner. Pensionsmyndighetens verksamhet ingår i den konsoliderade redovisningen i skrivelsen Årsredovisning för staten 2021. De förvaltade premiepensionsmedlen, inklusive de preliminärt redovisade medlen för vilka pensionsrätter ännu inte fastställts, ingår däremot inte i den konsoliderade redovisningen. Dessa medel redovisas i tabell 3. Det gäller även motsvarande avsättning på skuldsidan samt vissa fordrings- och skuldposter med direkt koppling till dessa medel.

Tabell 3 Premiepensionssystemets samlade tillgångar, skulder och kapital (miljarder kronor)

	2017	2018	2019	2020	2021
Summa tillgångar	1 206	1 209	1 578	1 712	2 206
Summa skulder	1 195	1 197	1 561	1 693	2 180
Nettoförmögenhet/Eget kapital	11	12	17	19	26
Summa skulder och kapital	1 206	1 209	1 578	1 712	2 206

1.3 AP-fonderna och premiepensionssystemet

AP-fondernas egna kapital ökade med 308 miljarder kronor under året och uppgick till 2 006 miljarder kronor vid utgången av 2021. AP-fondernas tillgångar ökade med 334 miljarder kronor och skulderna ökade med 26 miljarder kronor.

AP-fondernas sammanlagda resultat för 2021 blev en vinst på 338 miljarder kronor. Fondernas samtliga tillgångsslag hade en positiv utveckling. Årets avkastningstal för alla fonder blev 20 procent i genomsnitt.

AP-fonderna ska förvalta svenska allmänna pensionsmedel så att kraven på långsiktigt hög avkastning i förhållande till risk tillgodoses. Varje år avsätts 18,5 procent (och upp till 7,5 inkomstbasbelopp) av löner och andra skattepliktiga ersättningar till den allmänna pensionen. Av dessa medel går 16 procent till inkomstpensionen och 2,5 procent till premiepensionen.

Inbetalningar till inkomstpensionen används samma år till att betala ut pensioner till årets pensionärer. Om det betalas in mer medel till inkomstpensionssystemet under året än vad som behövs till årets pensionärer går överskottet in i AP-fondernas buffertkapital. Om årets inbetalningar inte räcker till årets utbetalningar av pensioner tas i stället mellanskillnaden från AP-fondernas buffertkapital. Alltsedan 2009 har utbetalningarna i pensionssystemet varit större än inbetalningarna, vilket resulterat i ett nettoutflöde av medel från systemet. Det beror på de stora årskullarna som är födda på 40-talet. AP-fonderna förväntas att göra nettoutbetalningar till pensionssystemet fram till cirka 2040. Därefter förväntas AP-fonderna åter kunna få ett nettoinflöde.

Inbetald premiepension förvaltas i värdepappersfonder efter individuella val av pensionsspararna. För de personer som avstår från att välja fond placeras pensionsmedlen i Sjunde AP-fonden (AP7 Såfa, statens årskullsförvaltningsalternativ), i de två byggstensfonderna AP7 Aktiefond och AP7 Räntefond.

Pensionsspararna kan välja AP7 Såfa hos Pensionsmyndigheten men den kan inte kombineras med några andra fonder i premiepensionssystemet. AP7 Aktiefond och

AP7 Räntefond kan också väljas separat hos Pensionsmyndigheten och dessa kan kombineras med andra fonder inom premiepensionssystemet. I tabell 4 redovisas dock endast fondens egen verksamhet under Sjunde AP-fonden, det vill säga de medel som placerats i fonden automatiskt, och inte de medel som placerats av pensionsspararna. Till skillnad från de övriga AP-fondernas tillgångar tillhör Sjunde AP-fondens förvaltade tillgångar premiepensionssystemet, det vill säga att de förvaltas för pensionsspararnas räkning. Tillgångarna hos de övriga AP-fonderna tillhör inkomstpensionssystemet.

Tabell 4 AP-fonderna 2021, marknadsvärde (miljoner kronor)

	Tillgångar	Skulder	Fondkapital
Första AP-fonden	475 040	9 256	465 784
Andra AP-fonden	447 625	6 580	441 045
Tredje AP-fonden	521 634	19 347	502 287
Fjärde AP-fonden	535 496	7 867	527 629
Sjätte AP-fonden	69 331	1 999	67 332
Sjunde AP-fonden	1 521	125	1 396
Totalt	2 050 647	45 174	2 005 473

I den konsoliderade resultaträkningen i skrivelsen Årsredovisning för staten redovisas ålderspensionerna från både inkomstpensionssystemet och premiepensionssystemet som transfereringar. Nettoöverföringen till ålderspensionssystemet och hushållssektorn redovisas under transfereringar.³ Överföringar från AP-fonderna redovisas som intäkter av bidrag.⁴

Åtaganden för ålderspension redovisas inte som en skuld, varken i den konsoliderade balansräkningen i årsredovisningen för staten eller hos AP-fonderna, och påverkar därmed inte redovisad Nettoförmögenhet/Eget kapital.

Åtaganden i premiepensionssystemet redovisas som avsättningar i Pensionsmyndighetens årsredovisning men inte i årsredovisningen för staten. På samma sätt undantas motsvarande tillgångar vid konsolideringen av myndigheterna.

1.4 Statliga bolag, banker och finansinstitut

I tabell 1 särredovisas statens tillgångar och skulder i statliga bolag, banker och finansinstitut där ägarandelen uppgår till minst 20 procent. Ägande i bolag där statens andel är mindre än 20 procent ingår bland myndigheternas tillgångar. I tabellbilagan Statliga bolag 2021 (som publiceras i anslutning till rapporten) återfinns en sammanställning av nyckeltal för kalenderåret 2021 för bolag med statligt ägande.

³ Se även Skr. 2021/22:101, Not 4 Transfereringar, s. 237.

⁴ Se även Skr. 2021/22:101, Not 3 Intäkter av bidrag, s. 235.

I tabellbilagan redovisas de statliga bolagens nyckeltal brutto. Efter elimineringar summerar de till beloppen i sammanställningen över den statliga sektorns förmögenhet (se tabell 1). I tabell 1 ingår endast den del av bolagen som staten äger. Det högre värdet av bolagen i den statliga sektorn i jämförelse med det bokförda värdet är främst hänförligt till Svenska Spel AB. Det bokförda andelsvärdet för Svenska Spel AB uppgår till 1 miljard kronor⁵ men ingår i tabell 1 med 3,5 miljarder kronor. Skillnaden om 2,5 miljarder kronor redovisas i årsredovisning för staten som upplupen skatteintäkt. En närmare redogörelse för bolagens verksamhet och resultat 2021 presenteras i regeringens årliga rapport till riksdagen om statliga bolag⁶.

Totalt ägde staten mer än 20 procent av aktierna i ett sextiototal företag under 2021. Företagens bokförda värde uppgick till 553 miljarder kronor. De sex största företagen är Vattenfall AB, LKAB, Sveaskog AB, Akademiska Hus AB, Telia Company AB och AB Svensk Exportkredit. Tillsammans svarar de för 77 procent av det bokförda värdet, jämfört med 72 procent för de sex största företagen föregående år. De tre största företagen Vattenfall AB, LKAB och Akademiska Hus AB motsvarar 56 procent av det bokförda värdet, en ökning med sju procentenheter för de tre största företagen från föregående år.

Den statliga sektorns förmögenhet påverkas bland annat av förvärv och försäljning av företag, omstruktureringar samt bolagens resultat. Under 2021 ökade bolagens totala tillgångar med 427 miljarder kronor, medan skulderna ökade med 294 miljarder kronor och det egna kapitalet ökade med 133 miljarder kronor. Ökningen av bolagens egna kapital beror framför allt på årets vinst för 2021 som uppgick till 101 miljarder kronor, och på poster som redovisades direkt som en ökning av eget kapital på 53 miljarder kronor. Utdelningarna till staten på 21 miljarder kronor har reducerat ökningen.

Den största förändringen bland de statliga bolagen jämfört med 2020 är att Vattenfalls tillgångar ökade med 319 miljarder kronor, vilket motsvarar 69 procent av balansomslutningen. Kortfristiga derivattillgångar ökade med 111 miljarder kronor under året. Kassa, bank och liknande tillgångar samt kortfristiga placeringar ökade med 115 miljarder kronor jämfört med 2021.

SBAB:s tillgångar ökade med 47 miljarder kronor, vilket motsvarar 9 procent av balansomslutningen. Utlåningen till allmänheten ökade med 44 miljarder kronor och uppgick vid utgången av 2021 till 467 miljarder kronor. Det är såväl bolånen som utlåning till företag och bostadsrättsföreningar som har ökat. Bolagets skulder ökade med 46 miljarder kronor under året och uppgick till 533 miljarder kronor vid

⁵ Se Skr. 2021/22:101, *Årsredovisning för staten 2021*, Finansdepartementet, 2022, Not 26 Andelar i hel- och delägda företag, s. 271.

⁶ Rapport för bolag med statligt ägande januari-december 2021, publicerad 30 mars 2022.

utgången av 2021. Skuldökningen består till stor del av emitterade värdepapper, som ökade med 41 miljarder kronor (13 procent) till 364 miljarder kronor. Ökningen av de emitterade värdepappren avser obligationer i svenska kronor, som ökade med 49 miljarder kronor. Obligationer i utländsk valuta minskade med 7 miljarder kronor. Inlåningen från privatpersoner ökade med 6 miljarder kronor (7 procent) och uppgick totalt till 102 miljarder kronor vid årsskiftet. Inlåningen från företag ökade med 2 miljarder kronor (8 procent) och uppgick till totalt 34 miljarder kronor vid utgången av 2021.

1.5 Riksbanken

Under 2021 ökade Riksbankens balansomslutning med 270 miljarder kronor till 1 564 miljarder kronor, främst till följd av köp av värdepapper i svenska kronor. Riksbanken har sedan februari 2015 använt köp av svenska statsobligationer som ett verktyg för att göra penningpolitiken mer expansiv. Under coronapandemin 2020-2021 köpte Riksbanken även svenska statsskuldväxlar, bostadsobligationer, kommunobligationer och företagsobligationer. Dessa köp har finansierats genom ökad inlåning i form av inlåningsfacilitet och emitterade skuldcertifikat. Skulderna ökade med 262 miljarder kronor.

Riksbankens eget kapital (inklusive årets resultat och värderegleringskonton) ökade med 8 miljarder kronor till 155 miljarder kronor, vilket huvudsakligen beror på att den svenska kronan försvagades under året.

1.6 Den statliga sektorn 1992–2021

I slutet av detta avsnitt visas diagram med tidsserier för den statliga sektorn. Diagram 1 speglar utvecklingen från och med 1992 för den statliga sektorns samlade nettoförmögenhet i kronor och som andel av bruttonationalprodukten. Diagram 2 visar de olika organisationernas tillgångar, skulder och nettoförmögenhet. Diagram 3 speglar förändringen av den statliga sektorns nettoförmögenhet och BNP-utvecklingen.

Tidsserierna presenteras i löpande priser och bygger på de årsredovisningar för staten som publicerats varje år sedan 1993/94. De första åren tog Riksrevisionsverket fram årsredovisningen. Sedan 1998 publiceras den i regeringens skrivelse Årsredovisning för staten som lämnas till riksdagen senast den 15 april. Cirka tre veckor tidigare, senast den 22 mars, publicerar ESV två rapporter med underlag till årsredovisning för staten på myndighetens webbplats.

Redovisningen för myndigheterna följer bokföringsmässiga principer som i så stor utsträckning som möjligt har hållits konstanta över tiden. Principerna har dock

successivt utvecklats under åren, vilket är mest tydligt fram till år 2000. Det innebär att det är något svårare att göra jämförelser för tiden före 2000 jämfört med efterföljande år.

Skatteintäkter har redovisats fullt periodiserade från och med 2006, med ändrade jämförelsetal för 2005. Dessförinnan redovisades skatterna kassamässigt⁷. Redovisningsmetoden för upplupna skatteintäkter vidareutvecklades under 2018, vilket innebär att skatter som debiteras efter bokslutstidpunkten tas upp som en upplupen intäkt från och med 2018. Innan dess ingick posten i en ackumulerad periodiseringseffekt som uppkommer när de beräknade intäkterna för det aktuella året jämförs med de skatter som har debiterats och bokförts vid bokslutstillfället. Förändringen medför ett brott i tidsserien över statens nettoförmögenhet.

Från och med 2012 ändrades redovisningsprinciperna för statsskulden. Från och med 2015 värderas de finansiella instrument som innehas för att generera avkastning till verkligt värde, som bestäms utifrån marknadsvärdet. Dessutom redovisas Riksgäldskontorets affärsdagsredovisning brutto från och med 2015. Det ökade tillgångs- respektive skuldsidan med 30 miljarder kronor för 2015. Jämförelsetalen för 2014 har justerats för båda förändringarna.⁸

Sammanställningen i tidsserierna i övrigt bygger också på de ingående organisationernas officiella årsredovisningar.

De statliga bolagen tillämpar främst IFRS (International Financial Reporting Standards), men till en del även svenska redovisningsprinciper. De finansiella bolagen redovisar enligt lagen (1995:1559) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag, men anpassar dock sin rapportering för att möjliggöra konsolideringen.

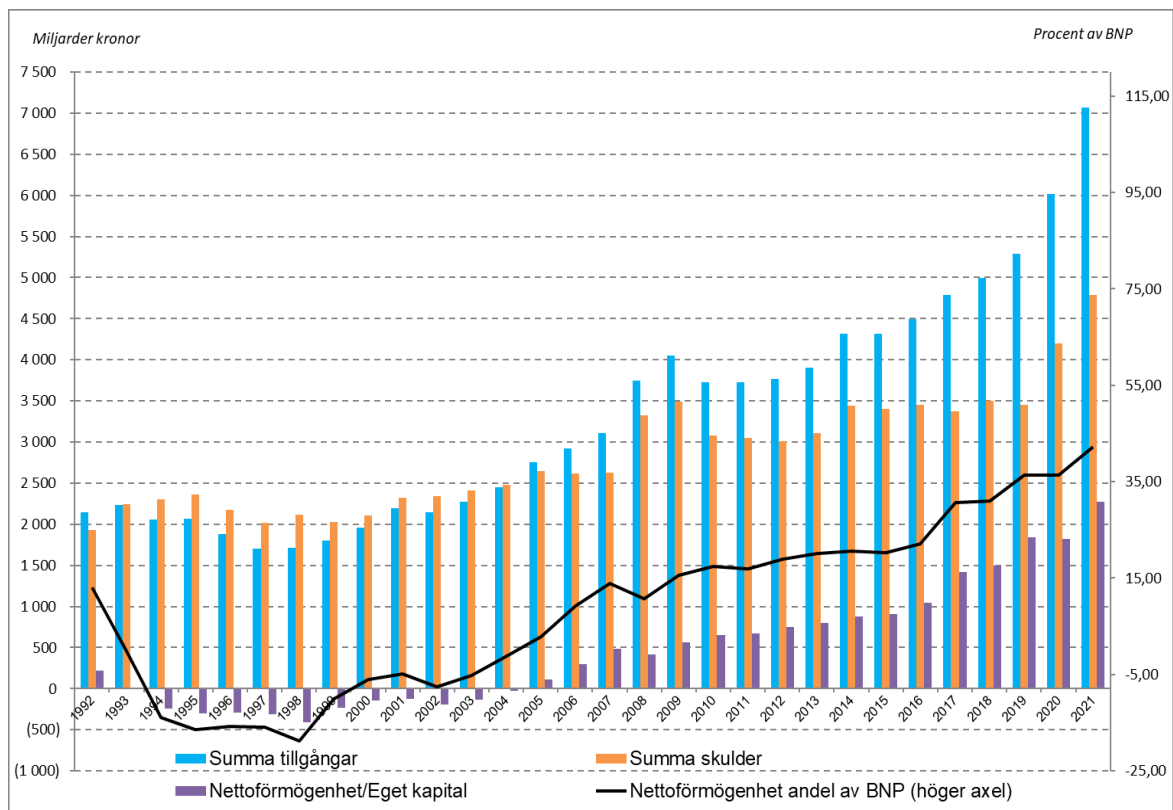
Riksbankens guld och värdepapper värderas till marknadsvärde. Fordringar, tillgodohavanden och skulder redovisas till nominellt värde. I övrigt baseras redovisningen på anskaffningsvärdet.

AP-fondernas tillgångar och skulder har värderats till marknadsvärde från och med 1999. Dessförinnan värderades tillgångarna och skulderna till anskaffningsvärde.

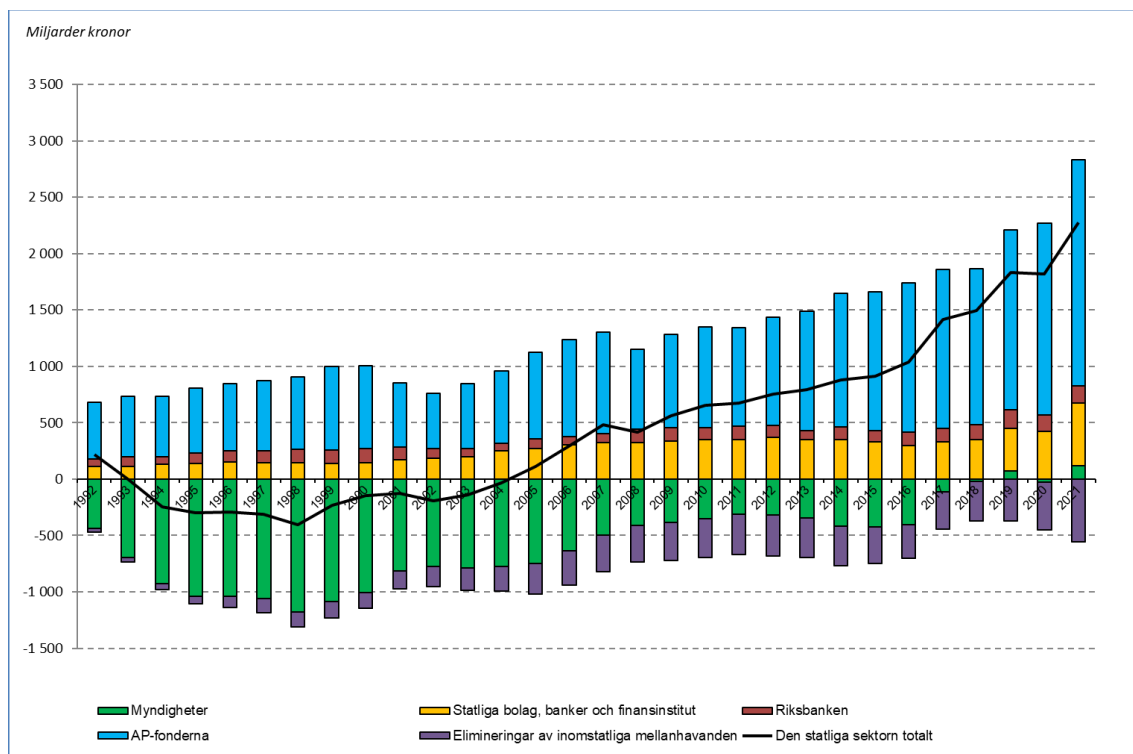
⁷ Periodisering innebär fördelning av utgifter och inkomster till den period då resursen förbrukats (kostnad) eller då prestationen utförts (intäkt). Syfte med periodiseringen är att beräkna ett ekonomiskt resultat för en specifik redovisningsperiod. Kassamässig redovisning innebär att utgifter och inkomster redovisas i samband med utbetalningar och inbetalningar, oavsett vilken period dessa avser.

⁸ Placeringspolicyn för Insättningsgarantifonden och Kärnavfallsfonden ändrades under 2014 och medger sedan dess att affärer med återköpsavtal (repot) ligger öppna över bokslutsdagen. Dessa redovisas dock netto. Bruttobeloppen är 62 miljarder kronor för 2014, 55 miljarder kronor för 2015, 67 miljarder kronor för 2016, 76 miljarder kronor för 2017, 78 miljarder kronor för 2018, 65 miljarder kronor för 2019, 70 miljarder kronor för 2020 och 69 miljarder kronor för 2021.

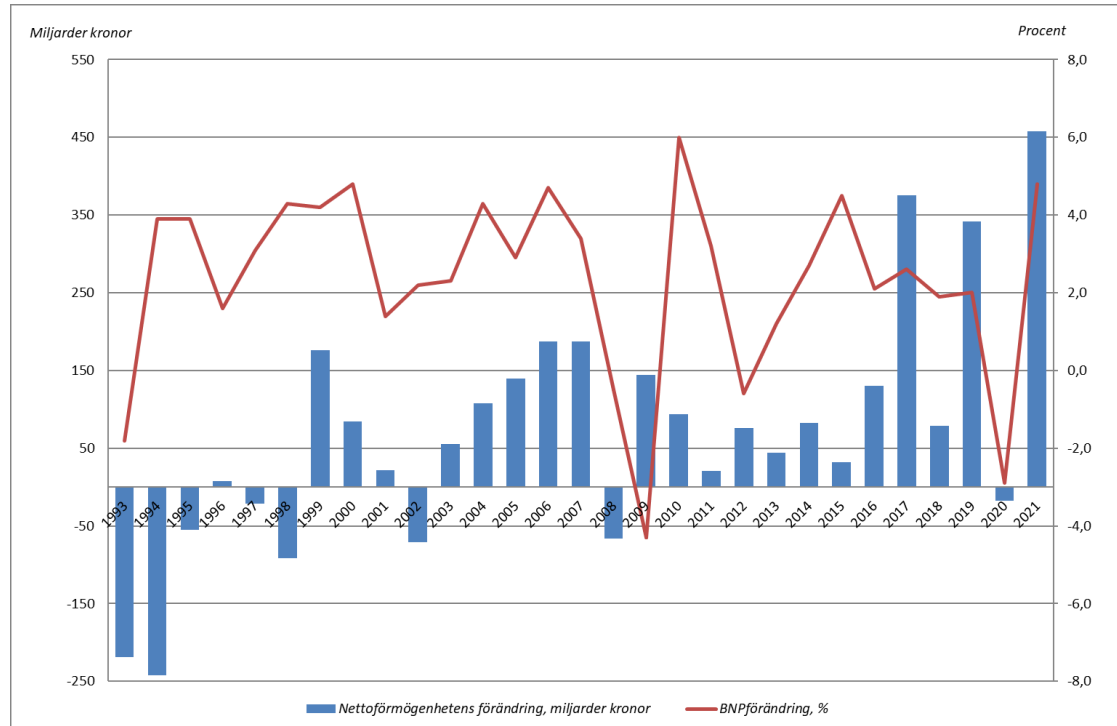
Diagram 1. Den statliga sektorns samlade tillgångar, skulder och nettoförmögenhet samt nettoförmögenhet som andel av BNP

Diagram 2. Den statliga sektorns samlade nettoförmögenhet per organisation

Diagram 3. Nettoförmögenhetens förändring för den statliga sektorn och BNP-utvecklingen

ESV gör Sverige rikare

- Vi har kontroll på statens finanser, utvecklar ekonomistyrningen och granskar Sveriges EU-medel.
- Vi arbetar i nära samverkan med Regeringskansliet och myndigheterna.